

Lovforslag nr. L 254. Fremsat den 24. marts 1993 af landbrugsministeren (Bjørn Westh)

Forslag

til

Lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere

§ 1. Landbrugsministeren kan inden for en ramme, der fastsættes på de årlige bevillingslove, yde garanti for lån i Dansk Landbrugs Realkreditfond til ejere af jordbrugsejendomme med henblik på sanering og omlægning af gæld.

Stk. 2. Ansøgning skal være indgivet til Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning inden den 1. januar 1994.

§ 2. Statsgaranti efter § 1 kan ydes for lån, hvis

- 1) der på ansøgers bedrift finder en sådan jordbrugsmæssig produktion sted, at der hertil kræves en arbejdsindsats af ansøger og dennes husstand på mindst 900 timer årligt, eller ansøger har jordbrug som hovederhverv,
- 2) ansøger har en samlet gæld, der udgør mindst 70,0 pct. af de samlede aktiver, og
- 3) ansøger kan godtgøre, at der efter optagelse af lånet, eventuel omprioritering med indekslån og eventuel kreditorordning, vil være økonomisk overlevelsesevne.

Stk. 2. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om opfyldelse af de i stk. 1 nævnte betingelser.

§ 3. Der kan ydes garanti for et lån, der udgør indtil 30 pct. af ejendommens kontantværdi. Lånet kan dog højst udgøre et beløb, der svarer til den samlede værdi af restgælden den 28. februar 1993 for gæld, der er pantsikret ud over 70 pct. af ejendommens kontantværdi, og af erhvervsmæssig gæld, der ikke er pantsikret

i fast ejendom, samt godkendte sags- og låneomkostninger.

Stk. 2. Der kan højst ydes garanti for et lån på 1.000.000 kr. for hver ansøger og hver bedrift. Garanti for lån under 100.000 kr. ydes ikke. Der kan ikke ydes garanti for mere end et lån pr. bedrift.

Stk. 3. Provenuet af lånet skal anvendes til indfrielse eller bortakkordering af gæld. Provenuet kan ikke anvendes til indfrielse af lån i realkreditinstitutter eller Dansk Landbrugs Realkreditfond.

Stk. 4. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelse af den gæld, der kan indgå ved beregningen af lånebeløbet og om lånets udbetaling.

§ 4. Lånet ydes som et 15-årigt nominelt forrentet kontantlån eller som et 15-årigt indekslån. Lånet afdrages efter serielånsprincippet. I ydelsen indgår et administrationsbidrag.

Stk. 2. Hvis lånet ydes som et indekslån, må den samlede belåning af ejendommen med indekslån ikke overstige 50 pct. af ejendommens kontantværdi.

Stk. 3. Lånet skal sikres ved oprykkende panteret i ansøgers ejendom efter bestående pantehæftelser. Lånet skal have pantesikkerhed inden for ejendommens kontantværdi.

Stk. 4. Landbrugsministeren godkender Dansk Landbrugs Realkreditfonds satser for gebyrer og løbende bidrag for de lån, hvortil der ydes garanti efter loven.

§ 5. I lånets løbetid betales samtidig med ydelsen en afgift på 1 pct. pr. år af restgælden.

Stk. 2. Afgiften tilfalder statskassen.

§ 6. Landbrugsministeren kan tillade, at lån til finansiering af investeringer i ejendommen og dens drift tinglyses med prioritet forud for gældssaneringslånet. Efter tilbageykning skal gældssaneringslånet have pantesikkerhed inden for ejendommens kontantværdi.

Stk. 2. Er gældssaneringslånet ydet som et indeksslån, kan tilbageykning for nye indeksslån kun ske, hvis den samlede belåning af ejendommen med indeksslån efter rykningen ikke overstiger 50 pct. af ejendommens kontantværdi.

§ 7. Gældssaneringslånet kan til enhver tid indfries helt eller delvis.

Stk. 2. Lånet forfalder til indfrielse ved ejerskifte, jf. dog § 8, og hvis landbrugspligten på den belånte ejendom ophæves, eller hvis ejendommens jorder i væsentligt omfang overgår til anden anvendelse end jordbrug, samt hvis kravet i § 2, stk. 1, nr. 1, ikke længere er opfyldt.

Stk. 3. Hvis en låntager afhænder en andpart af den belånte ejendom, skal det skyldige lånebeløb nedbringes forholdsmæssigt.

Stk. 4. Landbrugsministeren kan bestemme, at det skyldige lånebeløb af låntager skal nedbringes forholdsmæssigt, hvis ejendommens kontantværdi nedbringes ved salg af en del af ejendommen.

§ 8. Erhverver låntagerens efterlevende ægtefælle adkomst på den belånte ejendom ved overtagelse til hensidende i uskiftet bo eller ved arv, kan landbrugsministeren efter ansøgning bestemme, at gældssaneringslånet kan overtages af ægtefællen.

§ 9. Landbrugsministeren fastsætter regler om de nærmere vilkår for statsgarantien, herunder om opgørelse og godkendelse af tab på gældssaneringslånet m.v.

§ 10. Landbrugsministeren kan træffe aftale med Dansk Landbrugs Realkreditfond om, at fonden yder gældssaneringslån mod statsgaranti efter denne lov.

§ 11. Landbrugsministeren kan efter aftale med finansministeren henlægge administrationen af loven til Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning og kan bemyn-

dige denne til at udøve de beføjelser, der i loven er henlagt til ministeren.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om adgang til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen i stk. 1, herunder at disse afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 12. Med henblik på at kontrollere gennemførte foranstaltninger efter loven har landbrugsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, mod behørig legitimation adgang uden retskendelse til bedrifter, der har opnået tilsagn om garanti for lån efter loven. På tilsvarende måde har landbrugsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, adgang til bedrifternes regnskaber, forretningsbøger m.m.

Stk. 2. Bedrifternes indehavere eller forpagtere og de på bedrifterne beskæftigede personer har pligt til at yde den fornødne vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse, og det i stk. 1 nævnte materiale skal på kontrollerende myndigheders begæring udleveres til de kontrollerende myndigheder.

§ 13. Har støttemodtageren givet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse, kan landbrugsministeren bestemme, at gældssaneringslån forlanges indfriet.

§ 14. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan med tillæg af renter og omkostninger inddrive statskassens tilgodehavende efter indfrielse af en i følge § 1 ydet statsgaranti ved indeholdelse af løn m.v. hos den pågældende efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelsen.

Stk. 3. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan indhente de oplysninger hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder om den pågældende, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af de i stk. 1 nævnte beløb, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold.

Stk. 4. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltnings afgørelser efter stk. 1-3 kan indbringes for finansministeren.

§ 15. Den, der til brug for afgørelser, der træffes i henhold til de i denne lov eller de i

medfør af loven fastsatte regler, giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelsen, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der handler i strid med vilkår, der er fastsat i en sådan afgørelse, eller som forsøger herpå.

Stk. 2. Den, der i øvrigt undlader at give oplysninger, som den pågældende har pligt til at give i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør af loven, straffes med bøde. Det samme gælder den, som afgiver urigtige eller vildledende oplysninger om sådanne forhold, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

Stk. 3. Den, der overtræder § 12, stk. 2, straffes med bøde.

Stk. 4. I regler, der fastsættes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i reglerne eller forsøg herpå.

Stk. 5. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Stk. 6. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan landbrugsministeren tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning. Det er en betingelse herfor, at den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 7. For så vidt angår den i stk. 6 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen om tiltalerejsning i retsplejelovens § 930, jf. § 926, tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

§ 16. I lov om stempelafgift, jf. lovbekendtgørelse nr. 742 af 27. august 1992, som ændret senest ved lov nr. 1078 af 23. december 1992, foretages følgende ændringer:

Efter § 62 A indsættes:

»§ 62 B. Stempelfri er dokumenter, der oprettes i forbindelse med lån i Dansk Landbrugs

Realkreditfond, når lånet ydes med statsgaranti efter § 1 i lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere.

Stk. 2. Stempelfriheden efter stk. 1 er betinget af, at de enkelte dokumenter er påført en erklæring fra Dansk Landbrugs Realkreditfond eller et pengeinstitut om, at dokumentet er oprettet i forbindelse med lån ydet med statsgaranti efter § 1 i lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere, samt at dokumentet ikke kan tjene til sikkerhed for andre lån. Stempelpligten indtræder, såfremt dokumentet ikke længere tjener til sikkerhed for lån ydet med statsgaranti efter lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere.

Stk. 3. Dansk Landbrugs Realkreditfond og pengeinstitutter kan indtil 4 måneder efter et dokumentets oprettelse berigtige den efter stk. 2 afgivne erklæring, og der kan ydes godtgørelse af stempelafgift efter § 28.«

§ 17. I lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer, gæld og finansielle kontrakter (kursgevinstloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 666 af 28. juli 1992, som ændret ved lov nr. 918 af 25. november 1992, foretages følgende ændringer:

§ 8 A, stk. 1, nr. 4, affattes således:

» 4) lån ydet til yngre jordbrugere af Dansk Landbrugs Realkreditfond, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 25. februar 1991, kontantlån ydet til tørkeramte jordbrugere af Dansk Landbrugs Realkreditfond, jf. lov nr. 918 af 25. november 1992 om statsgaranti og ydelsestilskud vedrørende høsttabslån til tørkeramte jordbrugere, kontantlån ydet til jordbrugere af Dansk Landbrugs Realkreditfond, jf. lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere, og kontantlån, som er eller bliver optaget til refinansiering af K-lån optaget i Dansk Landbrugs Realkreditfond, når det er en betingelse for K-lånet, at refinansiering skal finde sted som kontantlån,«.

§ 18. Landbrugsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det foreslås, at der kan ydes statsgaranti for lån, der optages i Dansk Landbrugs Realkreditfond til sanering og omlægning af gæld. Garantien kan ydes for lån til ejere af jordbrugsbedrifter, hvis husstanden yder en arbejdsindsats på bedriften på mindst 900 timer pr. år, eller hvis ansøger har jordbrug som hovederhverv, hvis gældsprocenten udgør mindst 70, og hvis ansøger har økonomisk overlevelsessevne. Lånet kan udgøre indtil 30 pct. af ejendommens kontantværdi. Endvidere foreslås fritagelse for stempelafgift for lånet samt i et lovforslag, der fremsættes af boligministeren, fritagelse for tinglysningsafgift.

I det lovforslag, der fremsættes af boligministeren, foreslås ligeledes fritagelse for tinglysningsafgift ved omprioritering af realkreditlån med indeksslån. I forbindelse med en sådan omprioritering sker der automatisk refusion af stempelafgift. Endvidere foreslås i det af boligministeren fremsatte lovforslag en ændring af muligheden for indeksbelåning af jordbrugsejendomme.

1. Baggrund

Landbrugets samlede gæld er næsten fordoblet fra 1981/82 til 1991/92, fra 62 mia. kr. i kontantværdi til godt 111 mia. kr. ultimo 1991/92. Det er især gæld til realkreditinstitutterne, der er steget, og ved slutningen af 1991/92 udgjorde realkreditgælden knap 80 mia. kr. i kontantværdi eller godt 70 pct. af den samlede gæld. I midten af 1980'erne (ultimo 1986/87) udgjorde realkreditgælden 60 mia. kr., svarende til 65 pct. af den samlede gæld.

Der er blevet flere bedrifter med høj gæld. I 1986/87 havde godt 18 pct. af alle bedrifter over 70 pct. gæld, mens det i 1991/92 drejede sig om godt 30 pct. af bedrifterne eller 6.800 flere bedrifter end i 1986/87.

Det er først og fremmest heltidsbedrifternes gældsprocent, som har nået et højt niveau. Ved udgangen af 1991/92 lå heltidsbedrifternes gennemsnitlige gældsprocent på 60 mod 51 ved udgangen af

1981/82. Godt 10 pct. af heltidsbedrifterne var insolvente i 1991/92 mod ca. 7 pct. i 1981/82.

En stigende del af landbrugsproduktionen finder sted på bedrifter med høj gæld. Således fremstilles 42 pct. af landbrugsproduktionen nu på bedrifter med over 70 pct. gæld mod godt 30 pct. i 1986/87.

Den høje gæld bevirker, at landbrugserhvervet er blevet mere sårbart over for indkomstsvingninger end tidligere. Selv om opsparingen har været betydelig højere i de sidste par år end i begyndelsen af 1980'erne, bevirker den høje gæld og realrente, at mange bedrifters overlevelse må anses for truet.

Mødvirkende hertil har været de betydelige tab, der er lidt i 1992 som følge af den dårlige høst. Samtidig fører kreditorerne en mere restriktiv udlånspolitik end tidligere og dertil kommer den generelle usikkerhed om udviklingen i indtjeningen som følge af EF-reformen og GATT-forhandlingerne. Herved er overlevelsessevnen blevet usikker for mange og dispositionsfriheden væsentlig reduceret for andre.

På baggrund af udviklingen i landbrugets gæld er det regeringens opfattelse i overensstemmelse med tankerne i regeringsgrundlaget, at der skal gøres en særlig indsats for landmænd, der udviser gode indtjeningsforhold i deres bedrift, men hvis overlevelsessevne er truet som følge af høj gæld.

2. Lovforslagets indhold

Efter forslaget kan der ydes 100 pct. statsgaranti for lån i Dansk Landbrugs Realkreditfond til omlægning og sanering af gæld. Garantien ydes for lån til ejere af jordbrugsejendomme, d.v.s. ejendomme inden for landbrug, gartneri, skovbrug m.v.

Lånet ydes som et 15-årigt nominelt forrentet kontantlån eller som et 15-årigt indeksslån. Lånet afdrages efter serielånsprincippet. Lånet skal placeres inden for 100 pct. af ejendommens kontantværdi.

Det er en betingelse for statsgarantien, at ansøger og dennes husstand yder en arbejdsindsats på mindst 900 timer på bedriften pr. år, eller at ansøger har jordbrug som hovederhverv. Ansøgers gældsprocent skal udgøre mindst 70. Endvidere skal det godtgøres, at ansøger har økonomisk overlevelsessevne.

Ved vurderingen af om ansøger kan opnå positiv konsolidering tages udgangspunkt i regnskabet for bedriften. Oplysningerne i regnskabet korrigeres for den rentelettelse, der opnås ved optagelse af gælds-saneringslånet, for den lettelse, der opnås ved eventuel omprioritering med indekslån og for den rentelettelse, der opnås i forbindelse med en eventuel kreditorordning. Det kan vise sig nødvendigt, at der gennemføres såvel gældsoplægning som gældssanering, for at ansøger kan opnå positiv konsolidering.

Den økonomiske overlevelsessevne skal endvidere normalt godtgøres ved flerårige drifts- og likviditetsbudgetter.

Lånet kan udgøre indtil 30 pct. af ejendommens kontantværdi, dog højst et beløb, der svarer til den samlede værdi af restgælden den 28. februar 1993 for gæld, der er pantsikret ud over 70 pct. af ejendommens kontantværdi, og af erhvervsmæssig gæld, der ikke er pantsikret i fast ejendom, samt godkendte sags- og låneomkostninger.

Provenuet af lånet skal anvendes til indfrielse eller bortakkordning af gæld. Provenuet kan ikke anvendes til indfrielse af realkreditlån.

Endvidere foreslås fritagelse for stempel- og tinglysningsafgifter i forbindelse med optagelse af lånet.

For den enkelte jordbruger betyder forslaget en mulighed for at omlægge eksisterende højt forrentet gæld til et statsgaranteret realkreditlån placeret i intervallet fra 70 til 100 pct. af ejendommens kontantværdi.

Den effektive rente på et 15-årigt serielån 9 pct. udgør medio marts ca. 10,5 pct. p.a. (ekskl. administrationsbidrag). Med tillæg af afgiften på 1 pct. p.a. udgør den samlede omkostning til rente og afgift for jordbrugeren ca. 11,5 pct. p.a.

Omlægges f.eks. et gældsbeløb på 700.000 kr. med en rentesats på 17 pct. til et 15-årigt serielån, vil rentebesparelsen før skat være på 5-5 1/2 pct. p.a. og udgøre 35.000-40.000 kr. i det første år.

Ad Finanslovens § 24.

Mill. kr.	1993	1994	1995	1996	1997
Garantiramme	1250	1250	-	-	-
Udgifter til indfrielse af garantier	-	73	135	125	115
Indtægter fra 1 pct.-afgiften	-	19	21	19	16
Nettoudgift, § 24	-	54	114	106	99

Garantirammen foreslås fastsat på de årlige bevillingslove, første gang på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1993, hvor der foreslås optaget følgende tekstanmærkning under »Dispositionsram-

For de jordbrugere, hvor gældssaneringslånet kan medvirke til, at en kreditorordning kan gennemføres, vil rentelettelsen kunne være betydelig større.

Fritagelsen for stempel- og tinglysningsafgift anlås i gennemsnit at betyde en omkostningsbesparelse på ca. 8.000 kr. for den enkelte landmand.

3. Lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Det skønnes, at ca. 11.500 jordbrugere vil kunne opfylde betingelserne for at opnå garanti for et gældssaneringslån med et gennemsnitligt lånebeløb på ca. 420.000 kr. (ekskl. lån til omkostninger). Det hertil svarende samlede låne- og garantibeløb skønnes at udgøre ca. 5,0 mia. kr.

Ca. 56.000 jordbrugere skønnes at have jordbrug som hovederhverv eller mindst 900 timer på bedriften, heraf vil ca. 39.000 enten allerede have økonomisk overlevelsessevne, eller vil kunne opnå økonomisk overlevelsessevne ved hjælp af gældssaneringslån, omprioritering med indekslån eller ved gennemførelse af en kreditorordning.

Endelig skønnes det, at ca. 11.500 af de 39.000 med økonomisk overlevelsessevne vil have en gældsprocent på mindst 70.

Ved vurderingen af lovforslagets økonomiske konsekvenser antages det, at ca. halvdelen af de, der skønnes at opfylde betingelserne, ansøger om gældssaneringslån. Der budgetteres derfor med et samlet garantibeløb for ordningen på 2,5 mia. kr.

De samlede udgifter til indfrielse af garantier opgjort i nutidsværdi anlås på baggrund af erfaringer fra tidligere ordninger at udgøre ca. 26 pct. af det samlede garantibeløb. 1 pct.-afgiften kan dække ca. 5 pct., svarende til ca. 120 mill. kr. De resterende ca. 21 pct., svarende til ca. 535 mill. kr., dækkes af staten.

Lovforslaget skønnes at medføre følgende udgifter til indfrielse af garantier og indtægter fra 1 pct.-afgiften:

mer«, ad § 24:

»Landbrugsministeren bemyndiges til inden for en ramme på 1.250 mill. kr. i 1993 at yde garanti for lån i Dansk Landbrugs Realkreditfond til omlæg-

ning og sanering af gæld. En ikke udnyttet del af rammen kan overføres til et senere finansår.»

Den foreslåede fritagelse for stempelafgift skønnes at beløbe sig til i alt ca. 38 mill. kr. i 1993 og 1994. På finansloven for 1993 er der ikke indbudgetteret et provenu fra disse lån, og forslaget vil således ikke medføre provenutab i forhold til finansloven.

På finansloven for 1993 er der imidlertid ikke indbudgetteret et provenu fra disse lån, og forslaget vil således ikke medføre et provenutab i forhold til finansloven. I det omfang de foreslåede gældssaneringslån erstatter omprioritering med almindelige lån, kan der dog blive tale om et vist provenutab. Under hensyn til, at gældssaneringslån navnlig sigter på de særligt gældstyngede jordbrugere, må det antages, at dette provenutab ligger inden for usikkerheden på skønnet.

Den foreslåede udvidelse af kursgevinstlovens § 8 A medfører, at der ikke fra Dansk Landbrugs Realkreditfond opnås et utilsigtet skatteprovenu i forbindelse med fondens ydelse af gældssaneringslån.

Hvis gældssaneringslånene ydes som indekslån, og obligationerne erhverves af realrenteafgiftspligtige institutioner, skønnes provenutabet på realrenteafgiften at udgøre 3-4 mill. kr. årligt pr. 100 mill. kr. indeksobligationer.

4. Lovforslagets administrative konsekvenser

Til ordningens administration i Hypotekbanken skønnes at medgå 4,5 årsværk i 1993, 9 årsværk i 1994 og 3,5 årsværk i de følgende år. Opgaverne omfatter etablering af ordningen, bevilling af garantier, opfølgning af anvendelsen af låneprovenuet og statistiske opgaver m.v. Endvidere skønnes udgifter på ca. 1 mill. kr. til omkostninger i forbindelse med udbygning af EDB, porto m.v. Efter afslutningen af fasen med bevilling af statsgaranti for gældssaneringslån vil ressourceforbruget være faldende og blive reguleret i takt hermed over de årlige tillægsbevillingslove.

De samlede udgifter ved Hypotekbankens administration af ordningen anslås at udgøre ca. 2,2 mill. kr. i 1993, 2,9 mill. kr. i 1994 og 1,1 mill. kr. pr. år i de følgende år. Heraf anslås udgiften til løn at udgøre 1,4 mill. kr. i 1993, 2,7 mill. kr. i 1994 og 1,1 mill. kr. pr. år i de følgende år.

Til ordningens administration i Landbrugsministeriet skønnes at medgå 0,5 årsværk i 1993, 0,75 årsværk i 1994 og 0,5 årsværk i de følgende år. Opgaverne omfatter etablering af ordningen og tilsyn med gennemførelsen. De samlede udgifter ved Landbrugsministeriets administration af ordningen anslås

at udgøre 0,2 mill. kr. i 1993, 0,3 mill. kr. i 1994 og 0,2 mill. kr. pr. år i de følgende år.

Forslaget skønnes i øvrigt ikke at medføre nævneværdige administrative konsekvenser for staten.

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner.

5. Notifikation

Lovforslaget skal notificeres for EF-Kommissionen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 2

Efter bestemmelsen i § 2, stk. 1, nr. 1, stilles der krav om en arbejdsindsats af ansøger og dennes husstand på mindst 900 timer, eller om at ansøger har jordbrug som hovederhverv. Til husstanden henregnes ægtefælle eller samlever og hjemmeboende børn under 18 år. Bedriftens arbejdskraftsbehov vil blive vurderet ud fra normtimer og med hensyntagen til mekaniseringsgraden.

Det er hensigten, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om jordbrug som hovederhverv i overensstemmelse med de tilsvarende regler efter lov om støtte til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget, jf. lovbekendtgørelse nr. 955 af 4. december 1992. For at jordbrug kan anses som hovederhverv kræves,

- 1) at mere end halvdelen af ansøgers arbejdstid anvendes ved jordbrugsvirksomhed på bedriften, og
- 2) at mindst halvdelen af den samlede indkomst hidrører herfra.

Beskæftigelses- og hovederhvervskravet skal være opfyldt i lånets løbetid.

Ansøgers gældsprocent opgøres som forholdet mellem den samlede gæld og de samlede formueaktiver, opgjort i overensstemmelse med skattelovgivningens regler. De skattemæssigt opgjorte aktiver opgøres før formuenedslag, men efter nedskrivning af varelager og besætning. Opgørelsen foretages på grundlag af den seneste af skattemyndighederne foretagne slutligning.

Hvis formue- og gældsforhold på ansøgningstidspunktet afviger væsentligt fra det grundlag, som gældsprocenten er opgjort efter, opgøres gældsprocenten på grundlag af en aktuel status.

For at kravet om økonomisk overlevelsessevne kan anses for opfyldt, skal det godtgøres, at

- 1) ansøger kan forrente og afdrage gælden,
- 2) ansøger og dennes husstand kan opnå økonomisk balance (positiv konsolidering), og
- 3) ansøger i øvrigt kan tilvejebringe den for driften nødvendige likviditet.

Ved vurderingen af om ansøger kan opnå positiv konsolidering tages udgangspunkt i bedriftens regnskab for 1990 eller 1991. Oplysningerne i regnskabet korrigeres for den rentelettelse, der opnås ved gældssaneringslånet, eventuel omprioritering med indeksslån, samt eventuel kreditorordning. Endvidere korrigeres for den beregnede skat af rentelettelsen. Landbrugsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at regnskabet kan korrigeres for ekstraordinære forhold, f.eks sygdom i besætningen, høsttab og indkøringstab i forbindelse med investeringer.

Den økonomiske overlevelsessevne skal endvidere godtgøres ved flerårige drifts- og likviditetsbudgetter.

Vurderingen af økonomisk overlevelsessevne sker i øvrigt på grundlag af ansøgers og dennes ægtefælles eller samlevers samlede økonomi, herunder andre indtægter, privatforbrug og skat. Opgørelsen sker efter sædvanlige driftsøkonomiske regnskabsprincipper, herunder med hensyn til driftsmæssige afskrivninger, beregnet skat og værdiansættelse af besætning og beholdninger.

Har der i 1991 og 1992 været positiv konsolidering opgjort efter sædvanlige driftsøkonomiske principper, vil regnskabet normalt være tilstrækkelig dokumentation for, at overlevelsessevnen kan anses for opfyldt.

For ejendomme med flere ejere og lignende ejendomme kan landbrugsministeren fastsætte nærmere bestemmelser om opfyldelse af betingelserne, herunder om at ejerne tilsammen skal opfylde kravene i stk. 1, nr. 2 og 3.

I medfør af § 2, stk.2, vil der bl.a. blive fastsat regler om, at ansøgning om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere skal udfærdiges med bistand af en særlig sagkyndig, der er godkendt til udfærdigelse af ansøgning og forbedringsplan m.v. efter lov om støtte til forbedring af strukturen og effektiviteten i jordbruget, og om at ansøgningen skal attesteres af den særlige sagkyndige.

Til § 3

Vedrørende opgørelse af ejendommens kontantværdi henvises til bemærkningerne til § 4.

Erhvervsmæssig gæld, der ikke er pantsikret i ejendommen, vil kunne indgå i grundlaget for beregning af lånet. Lånet skal dog, jf. § 4, stk. 3, kunne placeres inden for 100 pct. af ejendommens kontantværdi. Til erhvervsmæssig gæld kan kun medregnes gæld stiftet i forbindelse med jordbrugsvirksomheden på bedriften.

Ved gæld pr. den 28. februar 1993 forstås gæld,

som ansøger har stiftet ved indgåelse af aftaler senest den 28. februar 1993.

Ved opgørelsen af lånebeløbet indgår den samlede værdi af restgælden den 28. februar 1993 med påløbne renter.

Ved godkendte sagsomkostninger forstås omkostninger efter sædvanlige satser til konsulent, revisor og advokat. Ved godkendte låneomkostninger forstås omkostninger til pengeinstitut i forbindelse med låneformidling, der følger de for pengeinstitutter sædvanlige gebyrer.

Endvidere kan gebyrer m.v. ved lånesagens behandling i Dansk Landbrugs Realkreditfond medregnes som låneomkostning.

Til § 4

Lånet skal sikres ved oprykkende panteret i ansøgers ejendom efter de bestående pantehæftelser, således at lånet i forbindelse med restgælden på disse hæftelser får pantesikkerhed inden for 100 pct. af ejendommens kontantværdi.

Ved kontantværdien forstås den værdi, der ansættes ved vurdering til låneefterretning for Dansk Landbrugs Realkreditfond. Vurderingen skal være foretaget mindre end 12 måneder forud for ansøgningstidspunktet og skal afspejle ejendommens aktuelle tilstand.

Hvis ansøgers ægtefælles eller samlevers indtægter eller økonomiske forhold i øvrigt er af væsentlig betydning for opfyldelsen af betingelsen om positiv konsolidering, jf. bemærkningen til § 2, kan det kræves, at den pågældende ved påtegning på pantebrevet tegner selvskyldnerkaution for lånet.

Til § 5

Afgiften, der tilfalder statskassen, medgår til dækning af statens udgifter til ordningen.

Til § 9

Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning står for forvaltning af garantierne, herunder godkendelse af tab.

Til § 11

Det er hensigten, at Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning skal træffe afgørelse om ydelse af garanti i henhold til § 1. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Gældssaneringslånet ydes af Dansk Landbrugs Realkreditfond i overensstemmelse med reglerne i lov nr. 850 af 20. december 1989 om Dansk Landbrugs Realkreditfond, som ændret ved lov nr. 417 af 13. juni 1990, og reglerne i denne lov, og efter særlig aftale herom, jf. § 10.

Dansk Landbrugs Realkreditfonds ydelse af gældssaneringslån vil være omfattet af Landbrugsministeriets tilsyn med fondens virksomhed.

Til § 14

I forbindelse med indfrielse af en garanti, der er ydet i henhold til lovforslaget, kan statskassen rette krav mod låntager. Det foreslås, at inddrivelse af denne fordring skal kunne ske ved lønindeholdelse. Denne inddrivelsesmulighed foreslås indsat som en konsekvens af vedtagelsen af lov nr. 380 af 6. juni 1991 om ændring af forskellige lovbestemmelser om inddrivelse af offentlige fordringer. Ved loven blev indsat tilsvarende bestemmelser om inddrivelse af statskassens tilgodehavende i forbindelse med inddrivelse af nødlidende garantier m.v. ved lønindeholdelse og indhentning af økonomiske oplysninger i en række lignende love.

Efter forslaget bemyndiges Hypotekbanken til at inddrive restancer ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Forslaget bemyndiger endvidere landbrugsministeren til at fastsætte de nærmere regler for fremgangsmåden i forbindelse med lønindeholdelse, idet det er forudsat, at indeholdelsen sker efter reglerne herom i kildeskattelovens § 73.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, hvori der bl.a. fastsættes bestemmelser om meddelelse af pålæg om indeholdelse og regler om løbende indbetaling fra den indeholdelsespligtige. Herudover fastsættes regler om pligt for den indeholdelsespligtige til at give underretning om den pågældendes arbejdsmæssige og økonomiske forhold.

Kildeskattelovens regler om fortrinsret for skatterestancer vil ikke blive berørt af forslaget.

Det foreslås endvidere, at Hypotekbanken får hjemmel til at indhente de oplysninger hos skattemyndighederne og andre offentlige myndigheder, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af skyldige beløb. En sådan adgang er et væsentligt led i inddrivelsesarbejdet, dels ved fastsættelse af afviklingsordninger og dels som forudsætning for udstedelse af pålæg om lønindeholdelse.

Til § 16

Efter stempellovens § 57, stk. 1, stemples som hovedregel pantebrev i fast ejendom med 1,5 pct. af det pantsikrede beløb.

Det foreslås at fritage dokumenter, der oprettes i forbindelse med lån i Dansk Landbrugs Realkreditfond for stempelafgift, når lånet ydes med garanti efter § 1 i lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere.

Det er efter forslaget en betingelse for stempelfrihed, at dokumentet forsynes med påtegning fra pant-haver om, at dokumentet er oprettet i forbindelse med lån ydet med statsgaranti efter § 1 i lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere, samt at dokumentet ikke kan tjene som sikkerhedsstillelse for andre lån. Stempelpligten indtræder, såfremt dokumentet ikke længere tjener til sikkerhed for lån ydet med statsgaranti efter lov om statsgaranti for gældssaneringslån til jordbrugere.

Dansk Landbrugs Realkreditfond og det pågældende pengeinstitut kan indtil 4 måneder efter et dokumentets oprettelse berigtige den afgivne erklæring, og der kan ydes godtgørelse af stempelafgift efter stempellovens § 28.

Til § 17

Det foreslås, at kontantlån i form af lån til sanering og omlægning af gæld efter loven behandles efter de særlige regler i kursgevinstlovens § 8 A vedrørende realkreditinstitutters indkomstopgørelse. Det opnås herved, at Dansk Landbrugs Realkreditfond bliver fritaget for ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst at medregne den del af renteindbetalingerne fra låntagerne, som medgår til amortisation af det ikke fradragsberettigede kurstab, instituttet får ved salg af de underliggende obligationer. Dette svarer til, hvad der i dag gælder i relation til refinansiering af K-lån, lån ydet til yngre jordbrugere samt høsttabslån, hvor Dansk Landbrugs Realkreditfond, som det også er tanken efter nærværende lovforslag, er lovmæssigt forpligtet til at yde de pågældende lån som kontantlån.

Til § 18

Da lovforslaget skal notificeres for EF-Kommissionen, foreslås det, at landbrugsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.